

Az önkéntes kölcsönös biztosítópénztári befizetések adókedvezménye

Az állami társadalombiztosítás mellett a több lábon álló nyugdíjrendszerünk másik két pillére a magánnyugdíjpénztárak és az önkéntes kölcsönös nyugdíjbiztosító pénztárak. További megtakarítási forma a nyugdíjbiztosítás, amellyel saját elhatározásunkból gondoskodhatunk a nyugdíjas éveink anyagi biztonságáról. Az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár lehet egészségbiztosítási célú is, ebből gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök és gyógycélú szolgáltatások kiadásait lehet fedezni. A magánnyugdíjpénztár és az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár működhet egy szervezeten belül is, természetesen elkülönült számvittel, eltérő működési és befektetési szabályokkal, elkülöníthető tagsággal.

Az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárakba fizetett összeg és a magánnyugdíjpénztári tagdíjkiegészítés hosszútávú takarékoskodást jelent, azaz a nyugdíjbavonulás előtt az összeghez nem nyúlhat a pénztártag. A befizetés után azonban adókedvezmény vehető igénybe, így a jövőnkről oly módon gondoskodhatunk, hogy a tárgyévi befizetésünk egy részét rögtön visszakaphatjuk az adóbevallásunkban. Ez nagymértékben növeli a pénztártagok befizetési hajlandóságát annak a ténynek ismeretében, hogy a banki betétek vagy értékpapírok általában az önkéntes biztosítópénztár által elért hozamnál nagyobb kamatjövedelmet biztosítanak. Az adókedvezménnyel azonban mind a rövid-, mind a hosszútávú anyagi előnyök elérhetőek.

Az önkéntes pénztárak forrása a tag által vállalt tagdíj és a munkáltatók esetleges hozzájárulása, valamint egyes nem pénztártag támogatók adománya. Az önkéntes nyugdíjpénztárak az idősebb, de még dolgozó korosztály körében a legnépszerűbbek a majdani nyugdíjuk kiegészítésére, amely járadékként vagy egy összegben kifizetendő pénztári szolgáltatásként, vagy akár a kettő kombinációjaként vehető igénybe. Az egészségpénztári tagság előnyös mindannak, akinek a családjában rendszeres gyógyszer vagy más egészségügyi kiadások vannak, illetve annak is, akinek hirtelen nagyösszegű ilyen kiadása merül fel, például egy drága szemüveget csináltat. Fontos tudni, hogy az önkéntes kölcsönös pénztárakba befizetett összeg nem egy közös kasszába megy, mint a társadalombiztosításnak fizetett járulékok, hanem a tag egyéni számláján számolják el, ezért a befizető halála esetén örökölhető.

A magánszemély önkéntes biztosítópénztári számláján jóváírt összegnek (a saját befizetésének, illetve a kívülálló támogató adományának) a 30 százalékkal, de legfeljebb 100.000 Ft-tal csökkentheti az adóját. Ez a 30 százalék, de legfeljebb 100.000 Ft korlát külön-külön érvényesül a nyugdíj- és az egészségpénztárra, de együttesen legfeljebb adóévenként 120.000 Ft érvényesíthető önkéntes biztosítópénztári befizetés címén.

Az a munkavállaló, aki 2020. január elseje előtt tölti be a reá vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatárt, emelt összegű adókedvezményt érvényesíthet. A nyugdíjkorhatárhoz közelítve a befizetési hajlandóságnak a növekedése

tapasztalható, ezért a személyi jövedelemadó törvény ezt támogatva úgy rendelkezik, hogy aki 2020. január elseje előtt tölti be a reá vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatárt, az önkéntes pénztárakba tett befizetésének ugyanúgy 30 százalékát veheti igénybe adókedvezményként, de a kedvezmény felső határa 100.000 helyett 130.000 Ft lesz. Ha a nyugdíjazás előtti személy egyszerre önkéntes nyugdíjpénztár és egészségpénztár tagja is, akkor a két pénztártagságára tekintettel a maximálisan igénybe vehető adókedvezmény 150.000 Ft.

A munkáltató dolgozója javára tett önkéntes biztosítópénztári befizetésének (havonként vizsgált) összegét a tárgyhónap első napján érvényes minimálbérig nem kell a dolgozó bevételeinek tekinteni, az ezt meghaladó munkáltatói hozzájárulás azonban a magánszemély munkaviszonyból származó jövedelmének számít, (az adójóváírás tekintetében pedig bérjövedelemnek,) és a sávós adótáblával adózik. A munkáltatói hozzájárulásnak az adómentes része nem, csak a minimálbért meghaladó adóköteles része jogosítja a munkavállalót adókedvezmény igénybevételeire. Az erről szóló igazolást a főszabálytól eltérően nem az önkéntes biztosítópénztárnak, hanem a munkáltatónak kell majd kiállítania.

Nem jellemző azonban, hogy a munkáltató a mindenkor minimálbért meghaladóan fizessen be a dolgozója javára az önkéntes biztosító pénztárakba. Ha azonban mégis így tesz, ráadásul a dolgozó önkéntes nyugdíjpénztárnak is és egészségpénztárnak is tagja, mindkettőbe történő munkáltatói hozzájárulás esetén annak összege együttesen a minimálbér 130 százalékáig lehet adómentes. Ez 2005-ben havonta 74.100 Ft adómentesen adható munkáltatói hozzájárulást jelent.

Az önkéntes kölcsönös egészségpénztár magánszemély tagja két további adókedvezményre is jogosult. Elsőként lehetősége van arra, hogy az egyéni számláján elkülönítsen és legalább 24 hónapra lekötjön egy összeget (az egészet vagy annak csak egy részét), és egyben vállalja, hogy a lekötött részt legalább két évig nem használja fel. A lekötött összeg 10 százaléka a lekötés adóévében plusz adókedvezményként érvényesíthető azzal a megkötéssel, hogy az egészségpénztári befizetés összes adókedvezménye éves szinten ekkor sem haladhatja meg a 100.000 (nyugdíj előtti személynél a 130.000) Ft-ot. A lekötés 24 hónap letelte előtti (akár csak részleges) megbontása esetén az érvényesített teljes 10%-os adókedvezmény összegét (és nem csak a részleges megbontását!) húsz százalékkal növelten kell az adóévre vonatkozó adóbevallásban bevallani, valamint az adóbevallás benyújtására előírt határidőig megfizetni.

Az egészségpénztár tag az egyéni számláján fennálló számlakövetelésből a külön kormányrendeletben meghatározott prevenciós szolgáltatás ellenértékéeként, a pénztár által a magánszemély megbízása alapján kifizetett összeg 10 százalékát szintén plusz adókedvezményként érvényesítheti, azonos módon a lekötésnél meghatározott maximálisan igénybe vehető összegekkel.

Ilyen prevenciós szolgáltatásnak minősülnek a 263/2003 (XII.24) Kormányrendelet alapján az elkerülhető megbetegedések korai felismerésére irányuló szűrővizsgálatok, ideértve az OEP által nem finanszírozott, működési engedéllyel rendelkező szakorvos által végzett szűrést, így különösen a méhnyakrák-, emlőrák-, vastagbélrák-, prosztatatarák-, mozgásszervi-, aids-, mentális zavarok korai felismerését célzó- és a fogászati szűrést.

Ha a fenti kormányrendelet előírásai alapján készített személyes egészségterv alapján indokolt, prevenciós szolgáltatásnak minősül a szenvedélybetegségről való leszoktatásra irányuló kezelés, a méregtelenítő kúra, léböjt kúra, a preventív kúra mozgásszervi panaszok megelőzésére és a fogyókúra program, a gyógytorna, gyógymasszázs, fizioterápiás kezelés igénybevétele, gyógyfürdő, mozgásszervi betegeket ellátó nappali kórház, gyógyfürdőkórház, szanatórium, éghajlati gyógyintézet, klímagyógyintézet, gyógyvíz-ivócsarnok és gyógybarlang (barlangterápiás intézet) egészségügyi szolgáltatásainak, gyógyellátásainak igénybevétele, sporttevékenységhez közvetlenül kapcsolódó kiadás, így pálya-, uszoda-, terem-, foglalkozáson részvételre jogosító stb. bérlet. Nem tekinthető a sporttevékenységhez közvetlenül kapcsolódó kiadásnak azonban az utazás, a szállás, a sportruházat és az étkezés költsége.

Egyes felsorolt szolgáltatások viszont csak akkor minősülnek prevenciós célúnak, ha a pénztártag a kúrára vonatkozó javaslat megértését és elfogadását, valamint a megvalósításban való együttműködő-készségét aláírásával igazolja.

Az önkéntes biztosítópénztári adókedvezményeket a magánszemély a pénztár által kiállított, valamint a munkáltatói hozzájárulás adóköteles részéről a munkáltató által kiadott igazolás alapján veheti igénybe. Ugyanannál a pénztárnál több jogcím előfordulása esetén az igazolásnak megbontva kell tartalmaznia az adókedvezmények alapját és mértékét.

Vassné Halmai Anikó